

شناسه	قانون- مقررات- رویه اجرایی	تاریخ تهیه گزارش	۱۴۰۲/۰۴/۱۰
عنوان موضوع	بررسی مشکلات اخذ نشان حلال از ادارات استاندارد، معاونت غذا و دارو و دامپزشکی		
مرجع طرح موضوع	انجمن صنایع غذایی استان		
شرح موضوع	<p>نشان حلال، علامتی است که حلال بودن محصول را از منظر حکم شریعت اسلامی ثابت می کند. این نشان که اغلب شامل مواد غذایی می شود، برای مصرف کنندگانی که پایبند حلال و حرام هستند، حق انتخاب ایجاد کرده است.</p> <p>در حال حاضر صدور گواهی نشان حلال در جهان توسط سازمان های مجاز با هماهنگی موسسه استاندارد و اندازه شناسی کشورهای اسلامی (اسمیک) انجام می پذیرد که باعث سهولت در امر واردات و صادرات می شود. شایان ذکر است نشان حلال که در حال توسعه و گسترش می باشد، استقبال کشورهای غیر مسلمان را نیز برانگیخته است.</p> <p>نشان حلال برای اولین بار در سال ۱۹۹۷ توسط کشور مالزی مطرح شد و با ورود دیگر کشورهای اسلامی گسترش پیدا کرد. در ایران نیز موسسه جهانی حلال (ایکریک) در سال ۲۰۰۷ تاسیس شد و پس از تصویب استاندارد غذای حلال توسط سازمان همکاری های اسلامی در سال ۲۰۱۰، فعالیت خود را در تبیین زمینه های علمی، مقرراتی و اخلاق حرفه ای حلال توسعه داد. موسسه ایریک که موفق به اخذ نمایندگی از کشور مالزی شده بود توسط شرکت های زیر مجموعه اقدام به صدور نشان حلال نمود.</p> <p>همچنین در سال ۱۳۹۰ مرکز ملی تحقیقات حلال جمهوری اسلامی ایران نیز بر اساس ابلاغیه وزیر وقت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ایجاد شد و بر اساس مصوبه هیات وزیران در سال ۹۱ نیز وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی ملزم به ایجاد ساختار و تامین منابع مالی لازم برای تجهیز مرکز تحقیقات حلال به عنوان طرح ملی در سازمان غذا و دارو گردید. بر این اساس سازمان غذا و دارو به عنوان یک مرکز حاکمیتی، نظارت شدیدی در خصوص حلیت تمام فرآورده های غذایی وارداتی و محصولات تولیدی داخل دارد. از این رو چنانچه آرم سازمان غذا و دارو بر روی محصولات وجود داشته باشد، از لحاظ حلیت بررسی شده و مورد تایید می باشد. لیکن به دلیل عدم عضویت سازمان غذا و دارو در انجمن جهانی اعتبار سنجی حلال (IHAF)، آرم سازمان غذا و دارو صرفا در داخل کشور از اهمیت برخوردار است. به همین جهت واحدهای تولیدی داخلی برای فعالیت در داخل کشور ملزم به اخذ آرم غذا و دارو می نمایند.</p> <p>همچنین بر اساس اعلام سازمان دامپزشکی؛ واحدهائی که مجوز خود را از دامپزشکی اخذ می کنند، بایستی نشان حلال را از سازمان دامپزشکی اخذ نمایند.</p> <p>در این راستا بر اساس تبصره (۲) بند (۱) ماده (۷) قانون تقویت و توسعه نظام استاندارد مصوب سال ۱۳۹۶، سازمان ملی استاندارد ایران به عنوان تنها مرجع اعطای نشان حلال در کشور معرفی گردید و دستورالعمل های آن تصویب گردید. لازم به ذکر است وزارت امور خارجه ایران در این خصوص با تمام نمایندگی های خود در خارج از کشور مکاتبه کرده است.</p> <p>در واقع واحدهای تولیدی مواد غذایی داخل کشور برای فعالیت خود ملزم به دریافت آرم حلال از سازمان غذا و دارو هستند و همچنین بر اساس قانون تقویت و توسعه نظام استاندارد نیز ملزم به دریافت نشان حلال از سازمان استاندارد می باشند. همچنین با توجه به اینکه صادرات کالا به برخی از کشورهای نیازمند نشان حلال از مراز بین المللی است، واحدهای تولیدی برای صادرات</p>		

۱- تبصره (۲) بند (۱) ماده (۷) قانون تقویت و توسعه نظام استاندارد: سازمان ملی استاندارد ایران به عنوان تنها مرجع رسمی اعطای نشان حلال موظف است به منظور حصول اطمینان از انطباق استانداردهای حلال با موازین فقه اسلامی و نظارت بر اجرای آن یک فقیه مجتهد متجزی صاحب نظر در مسائل حلال به شورای نگهبان پیشنهاد و پس از تأیید فقهای شورای نگهبان با حکم رئیس سازمان برای چهار سال منصوب نماید. این حکم برای دوره های بعدی قابل تمدید می باشد.

<p>ملزم به اخذ این نشان از موسسات دیگر غیر حاکمیتی نیز هستند. متأسفانه نبود یک متولی در داخل کشور و مورد تایید کشورهای دیگر باعث گردیده واحدهای تولید و صادرکنندگان با چالش مواجه شده و هزینه های مضاعفی را متحمل گردند.</p> <p>لازم به ذکر است مطابق ماده (۱۴)^۲ قانون تقویت و توسعه نظام استاندارد مصوب سال ۱۳۹۶، سازمان می تواند اجرای استاندارد در بخش های مختلف را با تصویب شورای عالی عالی استاندارد اجباری نماید. با عنایت بخش (۵) برنامه عملیاتی ادارات کل استاندارد استانی در حوزه حلال که جمع آوری و توقیف محصولات با نشان حلال سایر دستگاه های اجرائی (سازمان غذا و دارو، ایکریک) بخش غیردولتی (شرکت ها و موسسات خصوصی) (طرح طاهها) مطرح شده است؛ دور از انتظار نیست که بحث اجباری شدن نشان حلال در اولین فرصت تصویب نگردد. متأسفانه صدور نشان حلال متولی های دولتی و خصوصی بسیاری پیدا کرده و این عدم شفافیت باعث سردرگمی واحدهای تولیدی و صادرکنندگان شده است.</p>	
<p>رئوس ایرادات و مشکلات:</p> <p>۱. وجود متولیان متعدد دولتی و غیر دولتی در امر صدور نشان حلال مواد غذایی در کشور باعث سردرگمی و تحمیل هزینه های مضاعف برای صنایع غذایی کشور شده است.</p> <p>۲. علیرغم اینکه مواد غذایی مورد استفاده در کشور چه وارداتی و چه تولیدی از فیلترهای حلال می گذرند و کاملاً حلال هستند، لذا عدم وجود یک متولی واحد در این زمینه باعث شده است انواع نشان های حلال از سوی دستگاه های دولتی و غیر دولتی صادر گردد و صنایع مربوطه در خصوص اهمیت آن ها بلا تکلیف گردند.</p> <p>۳. نبود متولی صدور نشان حلال در سطح بین المللی نیز باعث شده واحدهای تولیدی صنعت غذا مجبور به اخذ نشان حلال از موسسات غیر دولتی شده و هزینه های بسیار بالایی پرداخت نمایند.</p>	<p>ایرادات و مشکلات مطروحه</p>
<p>جلسه کارگروه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان شرقی با حضور نمایندگان از دادگستری کل استان، بازرسی کل استان، اداره استاندارد استان، دامپزشکی استان، معاونت غذا و دارو دانشگاه علوم پزشکی تبریز، انجمن صنایع غذایی استان به منظور "بررسی مراحل اخذ نشان حلال از ادارات استاندارد، معاونت غذا و دارو و دامپزشکی" در محل اتاق بازرگانی تبریز به شرح ذیل تشکیل شد:</p> <p>یوسف دهقانی زاد، عضو هیئت مدیره انجمن صنایع غذایی استان: اخذ نشان حلال از سال ۹۳ یا ۹۴ الزامی شد. در آغاز این نشان توسط شرکتی در تهران صادر می شد. درخواست نشان حلال برای اولین بار از طرف کشور مالزی سپس از طرف کشورهای حوزه خلیج فارس الزام شد. در نهایت چند سال پیش اعلام کردند نشان حلال باید از سوی سازمان غذا و دارو صادر شود. سپس طی مصوبه ای اعلام شد متولی این امر سازمان استاندارد می باشد. با توجه به اینکه این نشان سالانه بایستی تمدید گردد و برای آن هزینه پرداخت شود، لذا نبود یک متولی، باعث سردرگمی فعالین این حوزه شده است.</p> <p>یوسف رضائی، مدیر غذا و آرایشی و بهداشتی معاونت غذا و دارو: موضوع حلال نشانگر قابلیت مصرف انسانی است و مختص بحث ذبح نمی باشد. بصورتیکه کشورهای اروپائی و آسیای شرقی که از محصولات ما خریداری می کنند، اگر به موضوع حلال و حرام حساس باشند درخواست نشان حلال را خواهند داشت. کشور مالزی در کل دنیا در بحث حلال پیشرو بوده است. بطوریکه در گذشته پیشکسوت های صنعت غذا از طریق مالزی اقدام می کردند و بعداً توسط شرکت هایی در داخل ایران این کار صورت گرفت. در حالیکه صدور این نشان نیاز به بررسی های علمی و پیچیده و آزمایشات مختلف داشت. بر این اساس سازمان غذا و دارو، سازمان دامپزشکی، وزارت جهاد کشاورزی و سازمان استاندارد به این موضوع ورود پیدا کردند و هر ارگان خود را در این</p>	<p>جمع بندی جلسه کارگروه کارشناسی مورخ ۱۴۰۲/۰۴/۰۶</p>

^۲ ماده (۱۴) قانون تقویت و توسعه نظام استاندارد: سازمان می تواند، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجرای استاندارد و یا بخشی از آن را که از نظر آیین های کار، ایمنی، حفظ سلامت عمومی، داشتن علامت حلال، حفظ محیط زیست، حصول اطمینان از کیفیت، حمایت از مصرف کننده و یا سایر جهات رفاهی و اقتصادی ضروری باشد با تعیین مهلت مناسب اجباری اعلام نماید.

موضوع ارجح می‌داند. البته بهتر بود در این خصوص سازمان‌ها با مشارکت وزارت کشور یا ریاست جمهوری یا شورای عالی اداری، متولی این امر مشخص می‌شد.

سازمان غذا و دارو طی نامه‌ای تکلیف کرده است که مجوزهای اعطا شده باید توسط مرکز تحقیقات حلال که به نفع سازمان غذا و دارو می‌باشد اخذ شود. دامپزشکی نیز اعلام کرده است؛ واحدهائی که مجوز خود را از دامپزشکی اخذ می‌کنند باید نشان حلال را از دامپزشکی اخذ نمایند. استاندارد نیز همین موضوع را الزام کرده است. این موازی کاری‌ها باعث سردرگمی تولیدکننده شده است. این موضوع حدوداً از ۵ سال پیش برای ما اجبار شده است. ما در جلسات سال گذشته به این موضوع اعتراض کردیم، آنها نیز برای تاکید با رئیس سازمان این موضوع را مطرح کردند که به تبع آن نامه‌ای به شماره ۶۵۵/۱۶۳۰۴ در تاریخ ۱۴۰۲/۰۲/۲۸ از طرف رئیس سازمان برای استان‌ها ارسال شد.

متن نامه: با عنایت به مفاد بند (۱) ماده (۷) و مواد (۵) و (۶) سیاست‌های کلی سلامت ابلاغی مقام معظم رهبری و مفاد قانون تشکیلات و وظایف وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی مصوب ۱۳۶۷ و بند ب ماده ۷ قانون احکام دائمی توسعه کشور نظر به اینکه سلامت کالاهای مصرفی جامعه از وظایف ذاتی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشد و این سازمان تنها متولی امر صدور هرگونه مجوز و ترخیص فرآورده‌های سلامت محور بوده و وظیفه نظارت بر کیفیت ایمنی سلامت و اصالت فرآورده‌های مذکور را برعهده دارد و حلیت مواد و محصولات سلامت محور نیز یکی از شاخصه‌های اصلی سلامت و اصالت کالا در کنار سایر شاخص‌های سلامت و کیفیت این فرآورده‌ها می‌باشد لذا کلیه کارخانه‌ها و کارگاه‌های تولیدی و واردکنندگان تحت پوشش زیر مجموعه‌های وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی جهت اطمینان از حلیت کالاهای سلامت محور می‌توانند با هماهنگی ادارات کل این سازمان و یا معاونت‌های غذا و دارو دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور نسبت به دریافت گواهی حلال از مرکز ملی تحقیقات حلال سازمان غذا و دارو اقدام نمایند.

سپس نامه‌ای به شماره ۶۸۷/۱۷۷۸۲ از سوی دکتر حسین رستگار، رئیس مرکز و دبیر هیئت امنای مرکز تحقیقات حلال به تاریخ ۱۴۰۲/۰۳/۰۱ خطاب به معاون و مدیران کل محترم سازمان، ارسال شد.

متن نامه: احتراماً عطف به نامه شماره ۶۵۵/۱۶۳۰۴ مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۰۱ معاون محترم وزیر و رئیس سازمان غذا و دارو در رابطه با بررسی و اعلام وضعیت حلیت کالاهای سلامت محور به عنوان یکی از شاخصه‌های اصلی کیفیت سلامت ایمنی و اصالت این فرآورده توسط مرکز ملی تحقیقات حلال سازمان غذا و دارو به استحضار می‌رساند این مرکز آمادگی خود را جهت دریافت نمونه‌های کالاهای سلامت محور و پاسخ به استعلام‌های مربوط به حلالیت این فرآورده‌ها و صدور تاییدیه و گواهی حلال جهت بهره‌برداری در امر نظارت، ترخیص، واردات و صادرات کالاهای سلامت محور با قابلیت مصرف انسانی را اعلام می‌دارد.

شایان ذکر است این مرکز همچنین آمادگی خود را برای برگزاری دوره‌های آموزشی و طرح پژوهشی کاربردی و مسئله محور مورد نیاز سازمان غذا و دارو و زیرمجموعه‌های وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی در سطوح ادارات کل معاونت‌های غذا و دارو دانشگاه‌های علوم پزشکی و صنایع و نهادهای مرتبط با حوزه‌های کالاهای سلامت محور با همکاری و مشارکت زیرمجموعه‌های مذکور را نیز اعلام می‌دارد.

پیرو این موضوع، خانم دکتر نسیم یوسفیان معاون غذا و دارو دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گیلان طی نامه شماره ۶۸۷/۲۵۸۱۶ در تاریخ ۱۴۰۲/۰۳/۲۸ استعلامی در خصوص صدور گواهی حلال انجام دادند که در پاسخ به این استعلام، آقای دکتر حسین رستگار ارسال رونوشت به تمامی استان‌ها پاسخ دادند؛

متن نامه: احتراماً بازگشت به نامه شماره ۴۹۸۰/د-۳ مورخ ۱۴۰۲/۳/۲ در رابطه با دریافت گواهی حلیت محصولات سلامت محور از مرکز تحقیقات حلال سازمان غذا و دارو به اطلاع می‌رساند بر اساس نامه شماره ۶۵۵/۱۶۳۰۴ مورخ ۱۴۰۲/۲/۲۸

ریاست محترم سازمان غذا و دارو و قوانین و مقررات مربوطه، وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و سازمان غذا و دارو به عنوان تنها متولی امور سلامت فرآورده های سلامت محور در امور بررسی، آزمایش، تایید شاخصه های اصلی سلامتی کالا های دریافتی مربوط به حوزه خود محسوب گشته و یکی از شاخصه های اصلی تایید سلامت کالاهای سلامت محور، حلیت محصول در کنار سایر شاخصه های سلامتی کالا می باشد و به عبارت دیگر محصول غیر حلال سالم نبوده و قابلیت مصرف انسانی ندارد در همین راستا نیز مرکز تحقیقات حلال سازمان غذا و دارو با بررسی و انجام آزمونهای حلیت نمونه های دریافتی از تولیدکنندگان و واردکنندگان نسبت به تایید حلیت محصول و صدور گواهی مربوطه همانند سایر گواهی صادره در سازمان غذا و دارو و زیرمجموعه مانند صدور گواهی های کیفیت، سلامت، ترخیص، صادرات، GMP و سایر گواهی های مربوط به حوزه کالاهای سلامت محور بر اساس درخواست متقاضیان اقدام می نماید.

نسرتین درخشانی، مسئول دبیرخانه شورای گفتگو: در ابتدای نامه اول، از واژه "می تواند" استفاده شده؛ در نامه دوم، مرکز آمادگی خود را اعلام کرده و در نامه سوم، غذا و دارو به عنوان متولی این امر معرفی شده آن هم در صورتیکه درخواستی از سوی متقاضی صورت گیرد. در نتیجه در بحث غذا و دارو ظاهراً اجباری وجود ندارد.

یوسف رضانی، مدیر غذا و آرایشی و بهداشتی معاونت غذا و دارو: برابر ماده (۱۱) قانون، اجباری برای نشان حلال روی لیبل وجود ندارد. ولی زمان صادرات، کشور مقصد درخواست نشان حلال می کند و در نتیجه اجبار ایجاد می شود.

سیدمحمد علوی شوشتری، معاون اداره نظارت بهداشت عمومی اداره کل دامپزشکی استان: حاج آقا نژادی نماینده ولی فقیه و مسئول نظارت ذبح شرعی می باشند. بحث مواد اولیه فرآورده ها از جمله گوشت خام، مرغ و ماهی مربوط به حوزه ما می باشد و نظارت فرآورده ها مربوط به غذا و دارو می باشد.

حیدر ملایری، نماینده اداره استاندارد: در سال ۲۰۲۰ حجم تجارت جهانی حلال در بحث غذا، دو هزار میلیارد دلار یا بیشتر تخمین می شود که سهم ایران در این خصوص ۰/۵ درصد بود. در صورتیکه کل تولیدات ایران حلال می باشد. بر اساس تحقیقاتی که در این خصوص انجام شده است، بخشی از آن به عدم وجود برند معتبر و شناخته شده ایران در کل دنیا مربوط می شود. قبل از سال ۹۵ شرکتی به نام "ایکریک" قادر به اخذ نمایندگی مالزی شد که شرکت دکتر فخاری نیز زیر مجموعه این شرکت بودند. گواهینامه ایکریک از طرف مالزی غیر معتبر اعلام شد و آقای فخاری از ایکریک جدا شد. لیکن در حال حاضر نیز اقدام به صدور گواهینامه می کند. چون ما به کشور مالزی یا کشورهای خلیج فارس صادراتی نداشتیم و نیازی برای داشتن نشان حلال معتبر نداشتیم. اکثر صادرات ما به کشورهای عراق و کشورهای آفریقائی بوده، لذا مشکلی بوجود نیامده است.

در این راستا شورای سیاستگذاری و راهبری تجارت محصولات و خدمات حلال در سال ۹۵ توسط هیئت وزیران تاسیس شد که ریاست آن با سازمان صمت بود. دبیرخانه این شورا، شورای عالی استاندارد (یا همان سازمان ملی استاندارد) اعلام شده در ادامه مصوب گردید؛ سازمان ملی استاندارد به عنوان نماینده در مجمع کشورهای اسلامی (OIC) و مرکز استاندارد و اندازه شناسی کشورهای عضو سازمان همکاری های اسلامی که در صدد تدوین استانداردهای حلال بودند «اسمیک» حضور داشته باشد. موضوع حلال در مذهب های مختلف متفاوت می باشد و هدف اسمیک این بود که بر اساس مشترکات، یکسری استانداردها تدوین کند. بر این اساس اسمیک ۱، ۲ و ۳ که استانداردهای ۱۲۰۰۰، ۱۲۰۰۱ و ۱۲۰۰۲ در کشور تدوین شد. سازمان ملی استاندارد نیز عضو این مجموعه شد و تدوین استانداردها را پیش برد. در سال ۹۶ قانون سازمان ملی استاندارد به تصویب رسید که هدف آن تقویت و توسعه نظام استاندارد ایران می باشد. پیرو آن سازمان ملی استاندارد به عنوان نماینده معاون ریاست جمهوری تعیین شد و قانون آن در سال ۹۶ در مجلس به تصویب رسید که در تبصره (۲) ماده (۷) این قانون، سازمان ملی استاندارد به صراحت تنها مرجع رسمی نشان حلال اعلام شده است.

دستورالعمل های این قانون در دو بخش تدوین شده است. بخشی مربوط به فرآورده های خام دامی که مربوط به کشتارگاه ها می باشد و بخش دیگر مربوط به سایر فرآورده ها از جمله موادغذائی، گردشگری، هتلداری و تجارت حلال که تخصصی تر می باشد. درخصوص بحث فرآورده های خام دامی و ذبح شرعی، دستورالعمل مشترکی با دامپزشکی دارد. کد نظارت شرعی برای کشتارگاه ها و مواد خام دامی توسط ذابحان شرعی و ناظران شرعی دامپزشکی صادر می شود. طبق قانون، متولی صدور نشان حلال مربوط به استاندارد است. ولی در زمان صدور نشان حلال محصولات، با دامپزشکی و جهاد کشاورزی همکاری می گردد. بصورتیکه مدارک به ما تحویل داده می شود، ولی نظریه اصلی با همکاری دامپزشکی و وزارت جهاد کشاورزی صورت می گیرد. سازمان جهادکشاورزی و نماینده ولی فقیه در جهادکشاورزی متولی شورای فرهنگ سازی غذای حلال (دارای دستورالعمل اجرائی قانون ذبح و صید) می باشند. اداره استاندارد، غذا و دارو، سازمان صدا و سیما در این شورا عضو بوده و ماهانه جلسات تشکیل می شود. وظیفه این شورا ترویج مصرف غذای حلال در کل سطح جامعه می باشد. در واقع به طور کلی دفتر محترم رهبری وظیفه نظارت را بر عهده آنها قرار داده است. ولی مجوز قانونی از طریق سازمان ملی استاندارد صادر خواهد شد. حال سازمان ملی استاندارد با چالش مواجه شده است و اعلام کرده اند از نظر قانونی وظیفه سازمان ملی استاندارد این بود که کل فرآورده های غذائی را تحت پوشش نشان حلال استاندارد قرار دهد. ولی به این امر اقدام نکرده از طرفی به سایر ارگان ها و بخش خصوصی اجازه دخالت به این موضوع و صدور نشان حلال داده شده است.

در سال ۹۸ از وزارت امور خارجه نامه ای برای کلیه نمایندگی های جمهوری اسلامی ایران در خارج از کشور با موضوع سازمان ملی استاندارد تنها مرجع رسمی صنعت حلال کشور مکتوب کرده و رونوشت آن برای سازمان ملی استاندارد نیز ارسال شده است.

طبق ماده (۱۴) قانون استاندارد، سازمان می تواند با تصویب شورای عالی استاندارد، اجرای استاندارد و یا بخشی از آن را که از نظر آیین های کار، ایمنی، حفظ سلامت عمومی، داشتن علامت حلال، حفظ محیط زیست، حصول اطمینان از کیفیت، حمایت از مصرف کننده و یا سایر جهات رفاهی و اقتصادی ضروری باشد با تعیین مهلت مناسب اجباری اعلام نماید. رئیس شورای عالی استاندارد، رئیس محترم جمهور می باشند و تعداد ۱۴ وزارتخانه عضو آن می باشند. به احتمال زیاد این موضوع از شهریور ماه اجباری شود و برای ما دستور دادند تا شهریور ماه این موضوع را حل کنیم.

در بخش (۵) برنامه عملیاتی ادارات کل استاندارد استانی در حوزه حلال (که در سال ۱۴۰۲ برای ما ارسال شده است)، "جمع آوری و توقیف محصولات با نشان حلال سایر دستگاه های اجرائی (سازمان غذا و دارو، ایکریک) بخش غیردولتی (شرکت ها و موسسات خصوصی) (طرح طاها)" مطرح شده است. هدف از این کارها اینست که بحث نشان حلال ابتدا در داخل کشور و سپس برای صادرات الزام شود.

طبق بازدید میدانی که انجام شده است، متوجه شدیم ۷۰ درصد محصولات از نشان های حلال غیر معتبر استفاده کرده اند. هزینه های اخذ شده از سوی استاندارد بصورت تشویقی می باشد. یعنی برای پروانه های ۳ ساله تعرفه ۵۰۰ هزار تومانی لحاظ می شود. طبق دستورالعمل ما، برای کل محصولات بیسکوییتی یک واحد که معمولا ۷۰ الی ۸۰ درصد محصولات نیز مشابه می باشد، یک نشان حلال صادر می شود. این در حالیست که شرکت ایکریک برای هر محصول به صورت جداگانه نشان حلال صادر می کند و هزینه ای حدود ۷ یا ۸ میلیون تومان اخذ می کند.

نشان حلالی که صادر می شود یا مواد اولیه وارداتی می باشد که دارای IRC وزارت بهداشت می باشد یا مواد تولید داخل می باشد که دارای پروانه بهداشت ساخت می باشد. بیشتر کارها توسط وزارت بهداشت انجام شده است و استاندارد تنها ملزم به صدور گواهی می باشد. با توجه به اینکه شرح وظایف مشخص می باشد، در بحث حلال تداخلی با سازمان دامپزشکی نداریم.

یوسف دهقانی زاد، عضو هیئت مدیره انجمن صنایع غذایی استان: در استان ما بین ادارات تعامل وجود دارد و از این بابت تشکر میکنم. با روال جدید هزینه ها نسبت به قبل حدود ۸۰ درصد کاهش خواهد داشت. با توجه به اینکه در رنگبندی سلفون های بسته بندی حداقل از چند رنگ استفاده می شود و هزینه زیادی برای آن صرف شده است و نیاز به مجوز داریم تا برای کاهش هزینه ها، واحدها بتوانند از موجودی سلفون خود تا اتمام آن استفاده کنند. همانطور که قبلا نیز اداره استاندارد و غذا و دارو در مواردی به این کار اقدام کرده اند و خوداظهاری واحدها در مورد موجودی محصولات را پذیرفته اند حتی بهتر است این موضوع به صورت سراسری در کل کشور بخشنامه شود. علاوه بر طرح موضوع در شورای گفتگو، ارگان ها مربوطه می توانند با ارائه تمام مستنداتی که در جلسه مطرح شد، با تهران به صورت مستقیم نیز مکاتبه کنند.

علا عابدین زاده، مدیر روابط عمومی اداره استاندارد: دلیل اینکه استاندارد ملی متولی این امر شده، اینست که بحث حلال بحث استاندارد ملی داخلی نمی باشد و باید با دیگر کشورهای اسلامی هماهنگی لازم صورت گیرد و نیاز به دبیرخانه و تدوین استاندارد دارد. مباحث فقهی نشان استاندارد حساس می باشد و فقه کشورها با هم متفاوت می باشد. در این خصوص سعی کرده ایم با لحاظ کردن مشترکات، استانداردها را در دبیرخانه تدوین کنیم. معاونت امور بین الملل سازمان استاندارد نیز پیگیر این موضوع می باشد. موضوع بعدی برند استانداردسازی می باشد که باید مختص کشور ایران باشد. از اتاق درخواست داریم در این خصوص به تمامی واحدها اطلاع رسانی شود که این قانون توسط سازمان استاندارد در کل کشور اجرا خواهد شد. در مورد موجودی سلفون واحدها نیز می توانیم طبق خوداظهاری خودشان که مثلا برای مدت دو ماه موجودی دارند. تعهد بگیریم ولی تعهد ثانویه امکانپذیر نمی باشد.

سیدمحمد علوی شوشتری، معاون اداره نظارت بهداشت عمومی اداره کل دامپزشکی استان: ناظرین ذبح شرعی حوزه نمایندگی ولی فقیه سازمان دامپزشکی، در راستای حلیت مواد غذایی خام دامی، بر بحث فرآیند کشتار و سید کشتارگاه های دام، طیور و اسکله ها و شناورهای صیادی نظارت دارند و در حلیت آنها مشکلی نداریم. پیشنهاد بنده اینست که ساز و کاری در بحث فرآیند غذای حلال با واحدهائی که به نوعی با فرآورده های خام دامی سر و کار دارند و به صادرات می پردازند (از جمله بسته بندی گوشت) تعریف شود، به این صورت که استعلامی از نمایندگی ولی فقیه یا سازمان دامپزشکی صورت گیرد. سپس بقیه مراحل از وزارت استاندارد پیگیر شود.

مسعود صمدی، رئیس امور نظارت و بازرسی سازمان بازرسی کل - منطقه ۵: طبق برداشت بنده از این جلسه، باید بین فرآورده های گوشتی و سایر فرآورده های غذایی تفکیک قائل شویم که در این خصوص دامپزشکی صاحب نظر می باشد. به کثرت مراجعه کنندگانی داریم که در خصوص مرجع صدور مجوز نشان حلال اعلام سردرگمی کرده اند. در این خصوص موازی کاری وجود دارد. ما باید به اسناد بالادستی توجه داشته باشیم، سطح بخشنامه پایین تر از قانون می باشد و در صورت مغایرت با قانون، باید ابطال شود.

موضوع جلسه چالش ملی می باشد و دغدغه تمام تولیدکنندگان می باشد ما به استناد قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار و رفع موانع تولید حامی تولیدکنندگان می باشیم .

طبق تبصره (۴) ماده (۷) مکرر قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار، هرگونه صدور یا هرگونه وضع بخشنامه ای به دنبال قانونی که قبلا وضع شده است، مصداق ایجاد مانع در مسیر توسعه بنگاه اقتصادی می باشد.

سازمان بازرسی عضو هیئت مقررات زدائی و تسهیل صدور موانع کسب و کار و ناظر این موضوع است. باید سامانه صدور مجوزهای کسب و کار به صورت پنجره واحد تحت عنوان درگاه ملی صدور مجوز کسب و کار برای مراجعی که متولی صدور

<p>مجوز می باشند، وجود داشته باشد تا در این سامانه بارگذاری شود. اگر در درگاه ملی درج شده بود، این مشکلات بوجود نیامده و نیازی به تشکیل این جلسات نیز نخواهد بود. بهتر است این موضوع نیز پیگیری شود.</p> <p>حسن نجفی، نماینده دادگستری: با تشکر از بانی جلسه، اعضا و مدعوین، به نظر می رسد در این مورد خلاء قانونی وجود دارد و تنها قانون موجود در این خصوص، "ماده (۴) قانون نظارت شرعی بر ذبح و صید" است که در این قانون، اداره استاندارد به عنوان متولی این امر با کمک دستگاه های مسئول ذکر شده است. قدر مسلم این قانون بر ذبح و صید می باشد و نمی توان بر شکلات و بیسکویت تسری داد. این موضوع نیاز به قانونگذاری دارد در غیر اینصورت ابهامات همچنان باقی خواهد ماند.</p> <p>علا عابدین زاده، مدیر روابط عمومی استاندارد: طبق تبصره (۲) ماده (۷) قانون تقویت و توسعه نظام استاندارد، سازمان ملی استاندارد ایران به عنوان تنها مرجع رسمی اعطای نشان حلال موظف است به منظور حصول اطمینان از انطباق استانداردهای حلال با موازین فقه اسلامی و نظارت بر اجرای آن یک فقیه مجتهد متجزی صاحب نظر در مسائل حلال به شورای نگهبان پیشنهاد و پس از تأیید فقه های شورای نگهبان با حکم رئیس سازمان برای چهار سال منصوب نماید. طبق قانون، تدوین استاندارد حلال بر سازمان استاندارد تکلیف شده است.</p> <p>نسرین درخشانی، مسئول دبیرخانه شورای گفتگو: ظاهراً همراهی لازم بین اداره استاندارد و دامپزشکی وجود دارد و بحث موازی کاری در این خصوص مطرح نمی باشد. لیکن با توجه به اینکه یک متولی ثابت برای صدور نشان حلال وجود ندارد، لذا می توان این موضوع را در قالب پیشنهاد به شورای گفتگوی مرکز ارسال گردد و در عین حال درخواست پیگیری آن از سازمان غذا و دارو، دامپزشکی، استاندارد و جهاد کشاورزی به وزارت ها و سازمان ها مربوطه صورت گیرد.</p>	
<p>۱. به منظور ایجاد وحدت رویه و رفع بلاتکلیفی فعالین اقتصادی صنایع غذایی، پیشنهاد می شود: فرایند تایید حلیت محصولات غذایی و صدور نشان حلال توسط دستگاه های ذیربط طی نشست بررسی و تعیین تکلیف شده و به تمام نهادهای مربوطه ابلاغ گردد.</p> <p>۲. با عنایت به اینکه چاپ انواع آرم در بسته بندی محصولات صنایع غذایی هزینه های بسیاری برای واحدهای تولیدی بدنال دارد، لذا پیشنهاد می گردد: اداره استاندارد بر اساس خود اظهاری صنایع غذایی، فرصت زمانی جهت استفاده از سلفون های چاپ شده محصولات به واحدهای تولیدی مربوطه ارائه دهد.</p>	<p>پیشنهادات</p>
<p>۱. قانون تقویت و توسعه نظام استاندارد؛ ۲. قانون مواد خوراکی، آشامیدنی و بهداشتی؛ ۳. قانون نظارت شرعی بر ذبح و صید؛ ۴. ابلاغیه شماره ۶۰/۲۳۸۸۷۶ مورخ ۹۶/۰۱/۲۶ وزارت صمت در خصوص موضوع مرجعیت سازمان ملی استاندارد ایران بعنوان اعطا کننده نشان حلال کشور؛ ۵. دستورالعمل قانون تقویت و توسعه نظام استاندارد؛ ۶. نامه شماره ۶۵۵/۱۶۳۰۴ مورخ ۱۴۰۲/۰۲/۲۸ سازمان غذا و دارو خطاب به معاونت غذا و دارو استان ها؛ ۷. نامه شماره ۶۸۷/۱۷۷۸۲ مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۰۱ مرکز تحقیقات حلال سازمان غذا و دارو خطاب به معاونت غذا و دارو استان ها؛ ۸. نامه شماره ۱۴۰۲/۱۳۷ مورخ ۱۴۰۲/۰۳/۳۱ انجمن صنایع غذایی استان خطاب به دبیرخانه شورای گفتگوی استان.</p>	<p>فهرست مستندات و مدارک پشتوانه</p>